

Avkolonisering av høyere utdanning

Å jobbe for like forutsetninger og muligheter innenfor akademia

Utdanning er et viktig verktøy for å oppnå frigjøring, men gjennom historien har utdanning også vært et verktøy for undertrykkelse. Kolonimakter brukte utdanning for å dominere, gjennom å fremstille koloniherrenes språk, kultur og verdensforståelse som det eneste gyldige. I dag finner man fortsatt eksempler på fordommer og skjeve strukturer i akademia, både i Norge og internasjonalt. Avkolonisering i akademia er dermed nødvendig for å oppnå et likestilt samfunn.

Avkoloniseringsprosesser handler om å bevisstgjøre hvem som siteres i fagtekster, hvem som blir lest, hvem som produserer og formidler kunnskap og hvem som føler seg hjemme på universitetet. Skal utdanning være et verktøy for frigjøring må undervisningen ta utgangspunkt i studentenes egen situasjon og erfaring¹. Lokale forhold, språk, kultur og verdensforståelse må tas i betraktning i høyere utdanning. Hvis dette ikke gjøres, risikerer man å reprodusere stereotypier, urettferdige strukturer og, i likhet med kolonitidens utdanningsinstitusjoner, sette én kunnskapsforståelse høyere enn andre. Unge og studenter er viktige aktører for å skape positiv samfunnsutvikling, men det forutsetter at utdanningen deres legger til rette for kritisk og selvstendig tenkning. Både akademikere og studenter vil kunne få utbytte av å gjennomgå en avkoloniseringsprosess som åpner opp for et større mangfold av perspektiver og bredere representasjon.

I norsk sammenheng bør akademikere og studenter jobbe for en mer nyansert kunnskapsformidling og adressere skjeve strukturer i akademia. Disse strukturene må belyses og det er et behov for økt bevissthet rundt vår egen koloniale fortid.

Både i pensum, undervisning og forskning er det nødvendig med et mangfold av faglige perspektiver, for å unngå å reprodusere en ensidig vestlig kunnskapsforståelse. Ett eksempel på dette er at pensum på områdestudier bør inkludere tekster fra flere forskere og forfattere fra de omtalte områdene, og ikke utelukkende vestlige akademikeres. Akademikere fra det globale sør må anerkjennes som medprodusenter av kunnskap. Generelt bør alle studieretninger legge til rette for at studenter kan sette sine fagfelt inn i en samfunnskontekst, være kritiske og i stand til å identifisere

¹ Freire, Paulo (2000). *Pedagogy of the Oppressed (30 Years Anniversary Edition)*. New York: Bloomsbury Academic

urettferdige strukturer. Mange studenter og akademikere har et behov for å bli mer bevisstgjort hvilke perspektiver som presenteres innad i deres fagretninger samt kontekstforståelse for hvordan kunnskapen har blitt produsert. I tillegg til hvorfor akkurat visse kunnskapssyn er dominerende og hvem som har tilgang til å delta i samfunnsdebatter. Norske høyere utdanningsinstitusjoner forsterker på denne måten vestens dominans i kunnskapshierarkiet hvor ikke-vestlig kunnskapsproduksjon i stor grad ekskluderes. Gjennom å bevisstgjøres hvem sin kunnskap man bygger videre på og å anerkjenne ikke-vestlige forskeres bidrag blir man en del av en avkoloniseringsprosess.

Studenttinget NTNU mener at:

- God utdanning skal legge til rette for kritisk og selvstendig tenkning, også rundt ens eget utgangspunkt for å forstå verden og kunnskap
- Studenter skal gjennom utdanningen sin være i stand til å identifisere skjeve strukturer og identifisere hvilken påvirkning disse har for studenter og akademikeres forutsetninger og muligheter innenfor akademia.
- Høyere utdanningsinstitusjoner bør formidle et mangfold av perspektiver og kunnskap som ikke ensidig fremmer en vestlig kunnskapsforståelse.
- Høyere utdanning som tar utgangspunkt i urfolks og afroetterkommeres verdenssyn, kultur og kunnskapsforståelse må anerkjennes.
- NTNU bør jobbe for mangfold blant studenter og ansatte for å sikre et mangfold av perspektiver ved kunnskapsgenerering ved NTNU
- NTNU bør gjennomgå språk og rutiner som brukes i forbindelse med ut- og innveksling for å sikre at dette ikke underbygger koloniseringen av akademia

Studenttinget NTNU skal:

- Øke bevisstheten blant studenter og akademikere i Norge om problemene ved ensidig og ikke-inkluderende kunnskapsformidling og kunnskapsgenerering.
- Jobbe for at mangfold i verdens- og kunnskapsforståelse gjenspeiles i pensum, undervisning og forskning ved norske høyere utdanningsinstitusjoner.
- Støtte studenter og akademikere som fremmer avkolonisering av høyere utdanning og utfordrer ensidig kunnskapsformidling, både i Norge og internasjonalt.